

soudů jsou stížena zmatečností a nezákonností, však neprávem. Zmatečnost podle § 41 (2) g zák. čís. 100/31 sb. z. a n. spatřuje stěžovatelka v tom, že nebyla před vydáním usnesení prvního soudu vyslechnuta jako účastnice. Než stěžovatelka přehlíží, že nejde o rozhodnutí po rozumu tohoto zákonného ustanovení, nýbrž o vymožení takového rozhodnutí, takže ustanovení § 41 (2) g zák. čís. 100/31 sb. z. a n. nebylo porušeno. Není tu proto vytýkané zmatečnosti. Tím je však vyřízen zároveň uplatňovaný důvod nezákonnosti, kterou rovněž spatřuje stěžovatelka v tom, že nebyla vyslechnuta před vydáním usnesení prvního soudu. Nenařizuje-li zákon při postupu podle § 50 (6) uv. zák. výslovně takovýto výsledek, bylo ponecháno volné úvaze nižších soudů, zda před vydáním usnesení sloužícího k vymožení povinnosti stěžovatelce pravoplatně uložené je zapotřebí ji vyslechnouti čili nic. Neshledaly-li nižší soudy nutnost výslechu, jde jen o volné uvážení nižších soudů, nikoli však o nezákonnost.

Čís. 13662.

Obchodní soud, jenž byl příslušný ke zřízení opatrovníka k společnému hájení práv majitelů dílčích dluhopisů, jest příslušným i v otázce týkající se posouzení rozsahu oprávnění opatrovníka.

Opatrovník jest oprávněn k hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě, bylo-li k zajištění majitelů dílčích dluhopisů dolarové zápůjčky zřízeno zástavní právo na podnicích dlužníka i pro jistinu i pro úroky a byla-li o tom zřízena listina.

Zdráhá-li se dlužník vypláceti úroky (kupony) v hodnotné měně podle zlaté doložky, lze proti němu nastupovati žalobou hypotekární.

Není třeba zásahu opatrovníckého soudu, jde-li jen o prozkoumání vkladního prohlášení a po případě o pokus o vyjednávání s dlužníkem, by dobrovolně doplnil dluhopis poukazem na standart a paritu k určitému dni.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, R I 528/34.)

Majitelé dílčích dluhopisů dolarové hypoteční půjčky se usnesli na schůzi dne 28. června 1933 svolané k návrhu společného opatrovníka ve smyslu § 15 zákona ze dne 5. prosince 1877 čís. 111 ř. zák. po vylíčení stavu věci společným opatrovníkem ohledně splnění smlouvy, pokud jde o tak zv. zlatou klausuli, o otázkách soudem k usnesení majitelům podle § 9 cit. zák. předložených takto: 1. jde o věc společnou, ve které má v zastoupení majitelů dílčích úpisů společný opatrovník učiniti kroky k společnému hájení jich práv na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě, 2. společný opatrovník má po předběžném jednání s obcí P. žalovati obec na doplatek úroků k 1. květnu 1933 a na další úroky při jejich splatnostech hypotekární žalobou ve zlaté měně po případě na zaplacení v korunách československých, při čemž bude ponecháno společnému opatrovníku na vůli, aby podal žalobu zatím jen pro kupon listopadový 1933, 3. budiž

rozšířeno oprávnění společného opatrovníka k tomuto účelu, pokud by ze zákona nevyplývalo, 4. společný opatrovník má prozkoumati vkladní prohlášení a podati zprávu důvěrníkům po případě zařídití doplnění dluhopisu ohledně poukazu na standart a paritu k 1. květnu 1922. Opatrovnický soud (obchodní soud v Praze) rozhodl o tomto usnesení schůze majitelů dílčích dluhopisů takto: ad 1. Při vymáhání výplaty kuponů a při slosování kapitálu ve smluvené zlaté měně nejde o věc týkající se společných práv majitelů dílčích dluhopisů ve smyslu § 9 odst. (1) zákona ze dne 24. dubna 1874 čís. 49 ř. zák. ad 2. v důsledku toho zamítá opatrovnický soud návrh schůze majitelů úpisu poukázati společného opatrovníka k zakročení shora ad (2) usnesenému. ad 3. soud opatrovnický zamítá žádost, aby rozšířeno bylo oprávnění společného opatrovníka k zakročení ad 2. usnesenému. ad 4. soud opatrovnický není povolán, by ve smyslu usnesení schůze majitelů shora ad 4. uvedeného dal opatrovníku poukaz, a ponechává jeho vlastnímu uvážení, má-li v tomto směru nějak zakročiti. Důvody: ad 1, 2. Pro zahraniční dolarovou půjčku města P. z r. 1922 zřízena byla hypoteka a vyhotovena o tom listina a to vkladní prohlášení města P. z 10. června 1922, podle něhož vloženo právo zástavní pro pohledávku 7½ % hypot. půjčky města P. z r. 1922 v dílčích dluhopisech úhrnem nom. 7½ milionů dolarů a poznamenáno ad b) že úpisy budou splatny doručiteli a ponesou 7½ % ročně z nom. hodnoty, kterýžto úrok bude splatný, pokud se týče části v dolarech spojených států severoamerických ve zlatých dolarech spojených států severoamerických v New Yorku. Usnesením z 12. června 1922 byl ustanoven společný opatrovník Dr. Sch. po rozumu § 17 zák. čís. 49/1874 ř. z. pro knihovní projednání neb uplatnění hypotekárních práv podle čl. 7 ujednání a čl. X. dodatné úmluvy. Důsledkem toho může společný opatrovník předsevzítí jen jednání knihovní nebo uplatňovati hypotekární právo. V prvnějším bodu knihovní jednání t. j. hypotekární zajištění již provedeno a není důvodu k nějaké další činnosti v bodu tom. V poslednějším bodu mohl by společný opatrovník zakročiti jen o uplatnění hypotekárního práva. V tomto směru mohl by však společný opatrovník žalobou uplatňovati právo zástavní pro pohledávku, jak vtělena v pozemkových knihách, tedy ve zlatých dolarech. Tato otázka t. j. otázka měny není však spornou a proto v tomto směru nejde o věc společnou, jakou má na zřeteli rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 1894 sb. n. s. Zda jest možno v této nesporné měně zaplacení dosíci nebo vvmoci nespadá již do pojmu společné věci, rovněž ne otázka, zda možno žádati doplatek nebo rozdíl hodnoty běžného oběživa v poměru k zlatým mincím dolarovým a otázka tato nespadá také do oboru hypotekárního práva a tedy činnosti společného opatrovníka. ad 3. rozšíření oprávnění společného opatrovníka nelze, neboť by se to přičilo ustanovení § 17 cit. zák. který nepřipouští společné opatrovnickví k jinému účelu než tam výjimečně stanovenému. ad 4. není třeba zásahu opatrovnického soudu k účelu, aby bylo prozkoumáno vkladní prohlášení. Tolik volnosti přísluší zajisté opatrovníkovi, aby se rozhodl, má-li vyjednávat s dlužníkem o tom, aby doplnil dobrovolně a ve svůj neprospěch dluhopis v příčině poukazu na tak zv. zlatou paritu z 1. května 1922. K návrhu schůze majitelů, aby byl opatrovník poukázán, aby vyjednával s obcí o dohodu, se na konec dodává, že neuznal-li soud oprávnění a povinnost

společného opatrovníka, aby předsevzal kroky k vynucení nároku majitelů, nelze jej důsledně ani nutiti, by ve funkci společného opatrovníka jednal o smírné vyřízení věci, k jejímuž vynucení není oprávněn. Ostatně jest opatrovníka tak dalece považovati za samostatného, aby ve věcech, v nichž se nejedná o rozhodnutí, nýbrž jen o vyjednávání, sám se rozhodl a není soud opatrovnícký povolán, aby mu v tak běžných věcech dával pokyny. To plyne z povšechných ustanovení občanského zákona o opatrovnictví a opatrovníku (§§ 282, 228, 233 obč. z.). Rekursní soud schválil návrhy majitelů dílčích dluhopisů přijaté na schůzi konané dne 28. června 1933. Důvody: 1. Stěžovatelé vytýkají, že první soud není k rozhodnutí věci příslušný. Obec P. je majitelkou městských podniků v obchodním rejstříku zapsaných pod firmami: Elektrické podniky města P. a »P-ská obecní plynárna«, ve kterých jméno obce jest obsaženo, obec P. prostřednictvím podniků těchto provozuje obchody a je knihovním vlastníkem nemovitostí věnovaných účelům elektrických podniků. První soud právem uznal se v této věci příslušným podle § 2 zákona č. 49/74 ř. z. a proto stížnost v tomto směru je nedůvodnou a sluší ji zamítnouti. 2.) Stěžovatelé, jako majitelé dlužních úpisů ke stížnosti legitimovaní napadají rozhodnutí prvního soudu, dovozující, že jde o právo všech majitelů dluhopisů proti dlužníku, o věc, týkající se společných práv, a že jednotlivci nemohou svá práva uplatňovati. Usnesením ze dne 12. června 1922 byl společný opatrovník zřízen pro knihovní projednání a uplatnění práv hypotékárních. Při shromáždění majitelů dílčích dluhopisů ze dne 28. června 1933 bylo usneseno, aby společný opatrovník učinil kroky ke společnému hájení jich práv na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě po případě ve zlaté paritě a aby po předběžném jednání s obcí P. žaloval obec o doplatek úroků k 1. květnu 1933 a o další úroky při jich splatnosti hypotékární žalobou ve zlaté měně, po případě o zaplacení v korunách čsl. a aby jeho oprávnění bylo rozšířeno ve smyslu v usnesení uvedeném. Podle ustanovení § 9 (1) odst. zákona čís. 49/74 ř. zák. žádný majitel nemůže sám o sobě zjednatí platnost svým právům ve věcech společných práv majitelů dluhopisů se týkajících, a vyjimečně podle třetího odstavce téhož paragrafu, jde-li o věc, která se zakládá na poměru mezi majitelem úpisu a závazaným, přísluší majiteli, by sám zjednal svým právům platnost, tedy, jde-li o zvláštní poměr mezi nimi. Avšak zde jde o placení úroků, které se mají vymáhati žalobou. Podle knihovního lustra jsou s pohledávkou knihovně zjištěny i úroky. Účelem práva zástavního jest zajistiti zaplacení pohledávky s úroky (§ 17 kn. zák.), které mají pořadí s kapitálem, jsou kryty hypotekou. Přiznává-li první soud společnému opatrovníku právo uplatňovati žalobou právo zástavní pro pohledávku, jak knihovně zjištěna, tedy ve zlatých dolarech, není důvodu mu právo to odpírati i při úrocích knihovně zjištěných. Podle § 17 cit. zákona ustanovení tohoto zákona použití je při dílčích dlužních úpisech vydaných obcí, pokud jde o knihovní jednání z práv hypotekárních neb o jejich uplatnění. Uplatňování úroků týče se též pohledávky samé, jejíž příslušenství úroky tvoří a jde o stejná práva všem majitelům společně příslušející, tedy o věc společnou všem vlastníkům dílčích dluhopisů, a uplatňování to má se díti jednotným postupem. Podle podání společného opatrovníka majitelé dílčích dlužních úpisů nedostali na své

kupony úroků ve zlaté minci Spoj. států severoamer. sjednaným způsobem přes to, že jsou knihovně zajištěny, nýbrž mají se platiti ve znehodnocených papírových dolarech, mají býti vymáhány žalobou hypotekární na podkladě dlužních úpisů, které jsou společným základem nároku všech majitelů. Společný opatrovník zřizuje se pro zajištění práv majitelů dílčích úpisů, kterým hrozí škoda, a soud opatrovnícký má chrániti zájmy jejich (§ 3 cit. zák.), a proto je přípustno, by společný opatrovník uplatnil jejich nároky jako hypotekárních věřitelů a takto zamezil jejich ohrožení. Proto obsah usnesení majitelů dílčích úpisů, které bylo učiněno na jejich shromáždění a je v zájmu zachování jednotného postupu, neodporuje zákonu a není důvodu mu odpírati schválení.

N e j v y š š í s o u d vyhověl částečně dovolacím rekursům opatrovníka majitelů dílčích dlužních úpisů a obce P. a obnovil usnesení prvního soudu co do rozhodnutí o návrhu majitelů dílčích dlužních úpisů, učiněného ve schůzi dne 28. června 1933, aby společný opatrovník prozkoumal vkladní prohlášení a podal zprávu důvěrníkům, po případě zařídil doplnění dluhopisu ohledně poukazu na standart a paritu k 1. květnu 1922; jinak dovolacímu rekursu nevyhověl a uložil prvnímu soudu, by ve smyslu tohoto rozhodnutí dal společnému opatrovníku příslušné poukazy.

D ů v o d y:

Usnesení majitelů dílčích dluhopisů na schůzi dne 28. června 1933, jest považovati za návrh učiněný opatrovníckému soudu. Tento návrh směřuje především k tomu, by opatrovník, zřízený již usnesením ze dne 12. června 1922, učinil potřebné kroky k společnému hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě, ano prý jde o věc všem majitelům dluhopisů společnou, po případě, kdyby oprávnění společného opatrovníka vzhledem k účelu, pro který byl zřízen, nebylo k onomu zákroku již po zákonu odůvodněno, by bylo v tomto směru rozšířeno. Druhá část návrhu obsahuje určité směrnice pro postup opatrovníka pro případ, že by byl po zákonu povolán k hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě v zlaté paritě, než oprávnění jeho k tomuto účelu bylo rozšířeno. Jest předem rozhodnouti otázku legitimacy opatrovníka. Usnesením obchodního soudu v Praze ze dne 12. června 1922, byl k návrhu banky A. v Praze, jako věrné ruky zastupující veškerost majitelů dluhopisů 7½ % hypotekární půjčky města P. z roku 1922 na £ 1,500.000 a \$ 7,500.000 (srovnej věrnostní úmluvu ze dne 22. května 1922), zřízen opatrovníkem pro majitele dílčích úpisů této hypotekární půjčky ve smyslu § 17 zákona ze dne 24. dubna 1874 č. 49 ř. z. Dr. Antonín Sch., advokát v P., pro knihovní projednání neb uplatnění práv hypotekárních podle čl. 7 ujednání ze dne 22. května 1922 a čl. X dodatečné úmluvy z téhož dne. Tomuto usnesení nebylo nikým z účastníků odporováno. Obchodní soud byl příslušný zříditi opatrovníka a zůstává příslušný i v otázce týkající se posouzení rozsahu oprávnění opatrovníka i nadále podle § 2 zák.

č. 49/74, jak správně odůvodnil rekursní soud. Jde tudíž jen o to, zda účel, pro který byl opatrovník zřízen, zahrnuje v sobě i oprávnění k hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě. Že otázka, v jaké měně, a tudíž i v jak hodnotné měně mají býti vyplaceny úroky nebo kapitál při slosování, dotýká se všech majitelů dlužních úpisů a proto jest pro ně věcí společnou (§ 9 zák. čís. 49/74), plyne již z povahy věci (srov. rozh. 1894 sb. n. s.). Jde tu o společné právo všech majitelů dílčích dluhopisů, které podle odstavce prvního § 9 uvedeného zákona nemůže býti uplatňováno jednotlivými držiteli úpisů, kteří po případě mohli jen vstoupiti do sporu vedeného společným opatrovníkem na své útraty jako vedlejší intervenienti (§ 9 odstavec druhý uved. zákona), leč že by šlo o zvláštní případ odstavce třetího téhož paragrafu, jehož tu není. Tím jest splněn jeden z předpokladů činnosti společného opatrovníka. Jest tedy ještě uvážiti, zda jest splněn další předpoklad vzhledem k předpisu § 17 téhož zákona, podle něhož se ustanovení tohoto zákona vztahuje na dílčí dluhopisy vydané obcí jen tehdy, byla-li zřízena k zajištění majitelů dílčích dlužních úpisů hypoteka a o tom vyhotovena listina o zřízení práva zástavního, a i v tom případě jen tehdy, pokud jde o knihovní jednání nebo uplatnění hypotekárních práv. I tato podmínka jest splněna, neboť k zajištění majitelů dílčích dluhopisů dolarové půjčky bylo zřízeno právo zástavní na podnicích města P. i pro kapitál i pro úroky a byla zřízena o tom listina. Zdráhá-li se obec vypláceti úroky (kupony) v hodnotné měně podle zlaté doložky (odst. II dodatečné smlouvy z 22. května 1922), lze proti ní nastupovati žalobou hypotekární, jakž bylo na schůzi majitelů dluhopisů dne 28. června 1933 navrhováno, (srov. rozh. č. 7330 sb. n. s.) právě tak, jako kdyby odepřela placení vůbec. V tom případě jde o uplatnění hypotekárních práv, tedy o činnost opatrovníka v rámci účelu, pro který byl zřízen, a stává se tím bezpředmětným návrh na rozšíření jeho oprávnění. Tak zřejmě uvažoval i rekursní soud, třebaže to v důvodech svého usnesení přímo nevyslovil. Že se při schůzi dne 28. června 1933 usnesení nestalo jednohlasně, jest lhostejné vzhledem k předpisu § 3 zák. čís. 49/74, podle něhož může žádati zřízení společného opatrovníka každý účastník, tudíž i vyvolati svým návrhem činnost opatrovníka k hájení ohrožených společných práv všech majitelů dluhopisů. Že pak zákrokem opatrovníka jménem všech držitelů dluhopisů se věc spíše urychlí a zjednoduší, než kdyby držitelé úpisů postupovali samostatně, — i kdyby to bylo přípustné — netřeba zvlášť dovozovati. Obávám opatrovníka, že by samostatným postupem jednotlivých držitelů mohlo dojíti k rozporu a k různému řešení, čelí ustanovení § 9 první odstavec uvedeného zákona, podle něhož ve věcech týkajících se společných práv majitelů dluhopisů nemohou jednotlivci svá práva (s výjimkou odst. třetího) samostatně uplatňovati. Výtku obou dovolacích rekurentů, že rekursní soud jen povšechně rozhodl, nezabývá se jednotlivými návrhy držitelů dluhopisů učiněných na schůzi 28. června 1933, jest oprávněna jen co do návrhu pod č. 4, s nímž se napadené usnesení vůbec nezabývá. V té příčině připojuje se nejvyšší soud k právnímu názoru soudu první stolice, že není třeba zásahu opatrovnického soudu, ano jde jen o prozkoumání vkladního prohlá-

šení a po případě o pokus o vyjednávání s dlužníkem, aby dobrovolně doplnil dluhopis v příčině poukazu na standart a paritu k 1. květnu 1922, tedy o žádné rozhodnutí, jež by vyžadovalo schválení opatrovníckého soudu. Dodati jest ještě, že otázkami týkajícími se merita věci, pokud byly v rekursech nadhozeny, nelze se obírat.

Čís. 13663.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

K rekursu proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání nejsou oprávněni ručitelé vyrovnání, předpokládajíc, že usnesením bylo potvrzeno vyrovnání téhož obsahu, jak zněl přijatý vyrovnačí návrh a závazek rukojmího převzatý za vyrovnačího řízení.

Bylo-li však potvrzeno vyrovnání jiného podstatného obsahu, zejména, byl-li do potvrzeného vyrovnání pojat závazek vyrovnačího rukojmího jiného podstatného obsahu, než byl rukojmím převzat za vyrovnačího řízení, nebo nebyl-li vůbec převzat, má i vyrovnačí rukojmí právo k rekursu proti takto potvrzenému vyrovnání.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, R I 585/34.)

Proti usnesení krajského soudu, jímž bylo potvrzeno vyrovnání, podali rekurs ručitelé dlužníka. Rekursní soud rekurs odmítl. Důvody: Podle § 59 vyr. ř. může dlužníkův rukojmí podat rekurs proti potvrzení vyrovnání. Toto zákonné ustanovení vztahuje se vzhledem na výraz »rukojmí dlužníkův« jakož i na to, že totéž ustanovení o právu rekursním vztahuje se podle uvedeného § 59 vyr. ř. i na dlužníkovy spludlužníky a vzhledem na ustanovení § 60 odst. (1) vyr. ř., na ony osoby, které před zahájením vyrovnačího řízení zaručily se podle § 1346 obč. zák. dlužníkovým věřitelům a které uvedeny jsou v § 20 vyr. ř., nikoli však na osoby, které při vyrovnačím řízení zaručily se věřitelům za zaplacení vyrovnačích částek dlužníkům věřiteli nabídnutých. Oni »dlužníkoví rukojmí« mají vzhledem na první odst. § 156 k. ř. zájem na tom, by věřitelé krytí pohledávkami příslušejícími těmto věřitelům proti nim jako rukojmím podle § 1346 obč. zákona nehlasovali při vyrovnačím jednání pro nepoměrně nízké kvoty vyrovnací, neb aby dokonce nesvolily ku poskytnutí zvláštních výhod některým jiným věřitelům. Proto bylo jim v § 59 vyr. ř. výslovně vyhrazeno právo rekursu proti potvrzení vyrovnání. Na toto rekursní právo nemá nárok osoba, která před zahájením vyrovnačího řízení nebyla rukojmím dlužníka ve smyslu § 1346 obč. zák., nýbrž při vyrovnačím řízení zaručila se věřitelům za zaplacení vyrovnačí kvoty a souhlasila tím s vyrovnáním. Taková osoba není účastníkem vyrovnání s ním nesouhlasícím podle počátečních slov § 59 vyr. ř. a nemá proto právo k rekursu proti potvrzení vyrovnání.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by o rekursu znovu rozhodl.